

DUTCH A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
NÉERLANDAIS A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
NEERLANDÉS A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Tuesday 21 May 2002 (afternoon)
Mardi 21 mai 2002 (après-midi)
Martes 21 de mayo de 2002 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Schrijf een commentaar bij een van de volgende teksten:

1. (a)

Identiteit is geen kwestie van keuze maar van overheersing. Als ik de meeste critici mag geloven, dan ben ik een Marokkaanse schrijver. Maar ik geloof de meeste critici niet. Volgens andere, welwillende mensen ben ik een Marokkaanse-Nederlandse schrijver. Deze aanduiding klinkt echter ongemakkelijk. Zij loopt tegelijkertijd op 5 muil en klomp – en dat loopt verdomd moeilijk. Dan heb je nog voorzichtige mensen met een hang naar volledigheid (die zijn in de minderheid) voor wie ik de titel N.S.M.A.N.N. (Nederlandse Schrijver van Marokkaanse Afkomst met Nederlandse Nationaliteit) heb verzonnen. Dit is, maatschappelijk gezien, de enige juiste aanduiding, maar je maakt er geen vrienden mee. Het klinkt als een zeldzame ziekte: het 10 N.S.M.A.N.N.-syndroom. Je komt er de kroeg niet mee in. Een andere ruimdenker heeft mijn verbeelding als “onmiskenaar Noord Afrikaans” bestempeld. De Marokkaanse zon die op mijn voorhoofd zijn onstoffelijke voetsporen heeft achtergelaten (mijn persoonlijke doop), beschijnt sindsdien en dientengevolge een heus continent. Waarvoor mijn dank.

15 Laat ik mij haasten te zeggen dat ik niet mor, dat ik geen wrevel koester. Wat ik hier vertel, vertel ik uit een goed hart. Ik waardeer zoveel moeite en zorg om mij te huisvesten. Of ik die huisvesting wil, is een vraag apart, maar ondankbaar is wie zulke koestering afwijst. Want de simpele waarheid, de gekmakende bedwelmende waarheid is dat ik weliswaar een vondeling ben, maar dat ik de kerkdorpel (een wereld van 20 passerende voeten om mij heen) allang ben ontgroeid. Die zorg en koestering komen te laat. Misschien heb ik de vondelingenblik in mijn ogen nooit verloren, maar in die blik ligt geen smeekbede om boezem en wieg, maar de vroege ontdekking van de wereld. Geen verlatenheid, maar verwondering. Hoe zorgzaam de omgeving ook is, de ruimte die de N.S.M.A.N.N. meestal toegewezen krijgt is nogal beperkt. De verbeeldingswereld 25 waarin hij ligt te kirren en spinnen, een wereld die zich weinig gelegen laat liggen aan topografie, de enige wereld die telt bij een schrijver, iedere schrijver, wordt buiten beschouwing gelaten. Ik zal een pleidooi houden voor de verbeelding. De aandacht gaat vaker uit naar bouwstenen, maar in de literatuur is de architectuur van belang. Een migrant-schrijver bevindt zich in een benarde situatie. Vanwege zijn specifieke sociale 30 plaats binnen een dominante cultuur, lijkt hij voorbeschikt – of gedoemd – om zijn positie, het ‘migrantentema’ tot de drijvende kracht achter zijn schrijverschap te maken. Het overheersende systeem houdt nu eenmaal van het keurmerk exotisch: het is anders, het vergemakkelijkt een helder onderscheid tussen oorspronkelijke en andere culturen en het houdt de migrant-schrijver in een duidelijk omliggende positie. Als je te 35 maken hebt met een migrant-schrijver dan weet je wat je kunt verwachten, en wat je krijgt valt in een andere categorie dan bij een oorspronkelijk Nederlandse schrijver.

Hier wordt niet gesuggereerd dat er een kwaadaardig complot gesmeed wordt door de ‘machten’ die de Nederlandse literatuur regeren, maar dat dit nu eenmaal de dynamiek van de overheerser tegenover de ander zou zijn. Elk ander onderwerp dat de 40 migrant-schrijver kiest, zal door de lezers gezien worden als een moedwillige afwijking van de opgedrongen thematiek, namelijk de situatie van de immigrant of een slinkse ver sluiering van het thema. Er is hier sprake van een paradox: de liefde voor het nieuwe bestaat alleen bij de gratie van controle over het nieuwe. Het nieuwe is welkom, maar op voorwaarden van de gastheer. Waar ik voor zou willen pleiten is

- 45 onvoorwaardelijke liefde. Het mag erop lijken dat ik hiermee preek voor eigen parochie, maar dat is schijn. De voordelen die zo'n onvoorwaardelijke liefde met zich meebrengt, gelden uiteindelijk niet alleen de ontvanger maar ook en vooral de gever. Wie het nieuwe wil huisvesten, zal niet alleen verbaasd worden door wat dat nieuwe te bieden heeft maar bovenal door de ontdekking van de onvermoede ruimtes in zichzelf,
- 50 waarin dat nieuwe zich thuis voelt. Het is een ontdekking van de eigen onmetelijkheid. Over beantwoorde liefde gesproken. U begrijpt dat ik u goedgezind ben.

Uit: Hafid Bouazza, *Een beer in bontjas*. Uitg. Prometheus t.g.v. Boekenweek 2001.

1. (b)

Feestdag

Mijn vrouw Jeanette
had te lang geslapen,
zij was gaar in het hoofd en raar ter been.
We zeiden daarom: “We hebben beloofd
5 vandaag veel te werken en we gaan alleen
een klein ommetje fietsen voor we ons daartoe zetten.”
Er was veel vertier. Er zwierden vlaggen
de hele stad door en iedereen
droeg oranje siersels met veel plezier:
10 oranje mutsen van dun papier,
oranje pompoenen op ieders schoenen
en oranje sjerpen om ieder heen.
De kinderen bliezen kartonnen trompetten
(wie één toeter heeft op een feestdag moet
15 aan een stuk toeteren – geen mens kan ’t beletten –
tot hij gaar in het hoofd wordt en raar ter heen.)
Het joelen was mooi, maar wij hadden geen petten,
we fietsten er enkel maar doorheen.
Toen blies de rivierwind ons al tegemoet.
20 We snoven de geuren. In de verte woven
de kleurige vlaggen, er voeren boten,
en rijzige kranen met grijze contouren
stonden meer dan menselijk langs de rivier.
De zon wierp met geweldige zwier
25 een vuurwerk van kleur over alles heen,
een waaier van stralen. We hoorden ze klinken
als ze ’t water raakten: iets zilverwits,
metalen munten op een vlak van steen,
hel klaterende stemmen, heel schel,
30 bijna bits.

Uit: Alfred Kossmann, *Gedichten 1940 – 1965*, uitg: 1969.